

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 20.08.1973, sp. zn. 6 To 22/73, ECLI:CZ:NS:1973:6.TO.22.1973.1

Číslo: 11/1974

Právní věta: Pouhé spáchání činu jinak trestného osobou ve stavu nepřičetnosti k uložení ochranného léčení podle § 72 odst. 1 tr. zák. nestačí. Pobyt takové osoby na svobodě musí být i pro budoucnost nebezpečný pro zájmy chráněné trestním zákonem (zákonem o přečinech). Tato podmínka je splněna, jestliže je vysoce pravděpodobné, že nepřičetná osoba, která spáchala čin jinak trestný, spáchá znovu závažnější útok na zájmy chráněné trestním zákonem (zákonem o přečinech), a to pod vlivem duševní poruchy. Splnění této podmínky je třeba posoudit na základě zjištění o povaze a chování nepřičetné osoby a na základě posudku znalců z oboru psychiatrie o tom, zda duševní porucha je takového rázu, že pobyt nepřičetné osoby na svobodě je i pro budoucnost v uvedeném smyslu nebezpečný.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 20.08.1973

Spisová značka: 6 To 22/73

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ochranné léčení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 72 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 11/1974 sb. rozh.

Pouhé spáchání činu jinak trestného osobou ve stavu nepřičetnosti k uložení ochranného léčení podle § 72 odst. 1 tr. zák. nestačí. Pobyt takové osoby na svobodě musí být i pro budoucnost nebezpečný pro zájmy chráněné trestním zákonem (zákonem o přečinech). Tato podmínka je splněna, jestliže je vysoce pravděpodobné, že nepřičetná osoba, která spáchala čin jinak trestný, spáchá znovu závažnější útok na zájmy chráněné trestním zákonem (zákonem o přečinech), a to pod vlivem duševní poruchy.

Splnění této podmínky je třeba posoudit na základě zjištění o povaze a chování nepřičetné osoby a na základě posudku znalců z oboru psychiatrie o tom, zda duševní porucha je takového rázu, že pobyt nepřičetné osoby na svobodě je i pro budoucnost v uvedeném smyslu nebezpečný.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 20. 8. 1973 sp. zn. [6 To 22/73.](#))

Pravomocným usnesením vyšetřovatele bylo zastaveno trestní stíhání R. F. pro trestný čin zavlčení do ciziny podle § 233 odst. 1, odst. 2 písm. b/ tr. zák., protože obviněný nebyl v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný.

Usnesením ze dne 28. 6. 1973 sp. zn. 1 Nt 302/73 krajský soud v Brně k návrhu krajského prokurátora v Brně uložil R. F. podle § 72 odst. 1 tr. zák. ochranné léčení (psychiatrické) v léčebném ústavu.

Proti tomuto usnesení podal R. F. včas stížnost a namítal, že je duševně nemocen, ale že pro závěr soudu, že jeho pobyt na svobodě je nebezpečný, neposkytuje posudek znalců - psychiatrů dostatečnou oporu. Poukazuje na to, že je již od r. 1952 pro duševní chorobu v plném invalidním důchodu, aniž by musel být držen v ústavu a že jeho choroba se nezhoršila. Pokud pak znalci vyslovili, že jeho další pobyt na svobodě je nebezpečný, tak tento závěr vůbec neodůvodnili, takže nelze přezkoumat, jak k němu dospěli.

Nejvyšší soud ČSR zrušil napadené usnesení a uložil krajskému soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Pokud jde o podmínku pro uložení ochranného léčení, že totiž pobyt R. F. na svobodě je nebezpečný, vycházel soud prvního stupně ze znaleckého posudku, podle něhož R. F. je i nadále potencionálně nebezpečný pro společnost, a proto znalci navrhli nařízení ochranné ústavní psychiatrické léčby, přičemž však nezdůvodnili ani nevysvětlili, jak k takovému závěru dospěli.

Otázku, zda pobyt pachatele na svobodě je ve smyslu § 72 odst. 1 tr. zák. nebezpečný, zejména tím, že ohrožuje život, zdraví nebo majetek jiného, je třeba posoudit na základě konkrétních zjištění o jeho chování a povaze a na základě posudku znalců z oboru psychiatrie o tom, zda jeho duševní choroba je takového rázu, že jeho pobyt na svobodě je i pro budoucnost nebezpečný. Sám návrh znalců, aby pachateli byla uložena ochranná psychiatrická léčba, není dostatečným podkladem k rozhodnutí soudu o této otázce, poněvadž není doložený údaj o tom, jaké okolnosti a poznatky získané při vyšetřování duševního stavu pachatele v souvislosti s jeho jednáním, které bylo předmětem trestního řízení, případně i s jiným jednáním, vedly znalce k takovému závěru. Zejména v daném případě, když znalci sami uvádějí, že u obžalovaného jde o duševní chorobu starého data (od r. 1952 je pro tuto chorobu v plném invalidním důchodu), měl jejich znalecký posudek obsahovat podklady o tom, jaké okolnosti u této osoby vytvářejí ve vztahu k jeho chorobě stav nebezpečí pro společnost, byl-li by ponechán na svobodě. Za situace, kdy soud prvního stupně měl k dispozici znalecký posudek, v němž takové podklady nebyly, bylo nezbytné vyslechnout znalce a požadovat doplnění posudku a zdůvodnění jeho závěrů v naznačeném směru. To se však v tomto případě nestalo. Nedostatkem je, že soud prvního stupně znalce k této otázce ve veřejném zasedání nevyslechl a spokojil se jen s přečtením jejich písemného posudku.

Z uvedeného je zřejmé, že soud prvního stupně rozhodl o návrhu na uložení ochranného léčení na základě neúplných důkazů, zejména neúplného posudku znalců psychiatrů, a že tedy jednal v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř.